

Združenie samosprávnych škôl Slovenska

Vážený pán
Juraj Draxler, MA
minister školstva SR
Ministerstvo školstva,
vedy, výskumu a športu SR
Stromová 1
813 30 Bratislava

V Bratislave 15. 01. 2015

Vážený pán minister,

V posledných dňoch sa v médiách objavila správa o zvýšení počtu žiakov v triedach z dôvodov:

- nedostatku finančných prostriedkov na zvýšenie plátov pedagogických zamestnancov,
- vyššieho priemerného počtu žiakov v triedach v zahraničí.

Upozorňujeme, že najvyšší počet žiakov v triedach, ktorý je momentálne platný, je na hranici únosnosti. Navyše riaditeľ školy môže podľa platnej legislatívy tento zvýšiť o troch žiakov, čo v prípade II. stupňa základnej školy znamená na počet 32 žiakov (29+3). V triedach je mnoho žiakov, ktorí majú diagnostikované poruchy učenia alebo správania. Mnohí z nich nie sú integrovaní, hlavne kvôli nesúhlasu zákonných zástupcov žiaka, ale škola musí akceptovať závery správ CPPPaP a učiteľ ich musí pri vedení hodiny rešpektovať, individuálne sa takýmto žiakom venovať, pripravovať pre nich iné materiály alebo pôvodné materiály prispôbovať. U nás je väčšinou na takto vysoký počet žiakov učiteľ sám, bez asistenta, či akéhokoľvek pomocníka. Zo skúseností v zahraničí vieme, že ak má učiteľ v triede žiaka s poruchami učenia alebo správania, má automaticky asistenta, a ak je počet takýchto žiakov vyšší, tak má viac asistentov. Napr. v Anglicku sa stáva, že v triede s 28 žiakmi sú aj traja asistenti a učiteľ. Ďalej sa stretávame s tým, že v školách v zahraničí pôsobia dobrovoľníci, ktorí pomáhajú učiteľom pripraviť materiály pre žiakov, napísať do žiackych knižiek oznamy či známky, rozvíjajú čitateľské zručnosti detí a pod.

Od roku 2009 upozorňujeme na to, že učitelia základných škôl sú enormne zaťažení. To, že už stačilo a nevládzu, sa prejavilo aj účasťou učiteľov základných škôl v štrajku v roku 2013 (tvorili najväčšie zastúpenie z celkového počtu štrajkujúcich -70,3% - 57.971 zamestnancov ZŠ). Bohužiaľ, zatiaľ sa urobilo veľmi málo na zlepšenie podmienok učiteľov základných škôl. Učiť na základnej škole je najnáročnejšie – žiakov si nevyberáme, každého musíme vzdelávať, či sa mu chce, alebo nie, musíme nájsť k nemu cestu, deti nie sú plnoleté, nesíme za ne plnú zodpovednosť, čo znamená neustály

dozor nad žiakmi aj v čase prestávok, a teda je nedostatočná psychohygiena pedagogických zamestnancov, vysoký úväzok priamej činnosti učiteľov (23 hodín týždenne), veľa byrokracie – čo nie je napísané, učiteľ neurobil (aj z pohovorov s rodičmi, žiakmi,.. musia byť záznamy), a tak by sme mohli pokračovať. A možno práve preto učitelia, ktorí učili na strednej škole, sa na základnú už nevrátia, alebo keď nastúpia, tak po čase odídu so slovami, že tá práca je veľmi náročná. Ak si chceme brať príklad z vyššieho počtu žiakov v triedach v zahraničí, tak potom kopírujme aj podmienky pre učiteľov v zahraničí a začnime tým.

Myslíme si, že peniaze na zvýšenie plátov učiteľov treba hľadať inde a nie vo zvýšení počtu žiakov v triedach. Bolo deklarované v médiách, že sa budú racionalizovať alebo rušiť niektoré priamo riadené organizácie MŠVVaŠ SR. Nevieme o tom, že by bola nejaká organizácia zrušená. Momentálne je preferované duálne vzdelávanie, v rámci ktorého idú financie pre zamestnávateľov na vzdelávanie študentov. Zamestnávateľom sa samozrejme čiastka, ktorú im štát ponúka, zdá nízka. (Podľa tohto príkladu je vidno, ako štát podhodnocuje finančne vzdelávanie.) Samozrejme zamestnávatelia sú v inej pozícii, a tak sa uvažuje, že sa táto suma bude zvyšovať alebo sa sľúbia rôzne úľavy pre zamestnávateľov. Pýtame sa, prečo pre jedných, ktorí vzdelávajú určitú skupinu žiakov, sa nájdu finančné prostriedky a pre druhých, ktorí vzdelávajú a pripravujú žiakov pre celý štát, nie.

Myslíme si, že ak nemá štát dostatok financií na základné potreby a fungovanie svojich škôl (zriadených obcou, OÚ, VÚC), tak nemá financovať školy, ktoré mu nepatria. Argumentácia, že aj rodičia detí v súkromných školách sú platcovia daní, nie je relevantná, lebo každý dospelý platí dane a nevyužíva všetky služby štátu. Naopak financovanie súkromných škôl je diskriminačné voči podnikateľom v iných oblastiach, ktorým štát neprispieva na činnosť. Ak si berieme vzor zo zahraničia pri zvýšenom počte žiakov v triedach, tak si berme aj z financovania súkromného školstva. Napr. v Anglicku - v kolíske súkromného školstva, štát neprispieva súkromným školám na ich prevádzkovanie. Už len to, že štát povolí existenciu súkromných škôl, je dostačujúce. Zákonný zástupca má predsa možnosť si vybrať z množstva štátnych základných škôl, a ak sa rozhodne nevyužiť možnosť, ktorú mu štát ponúka a vyberie si súkromnú školu, nech si ju teda aj zaplatí. Je to jeho voľba.

Zvýšenie počtu žiakov opäť len zhorší už aj tak zlé podmienky v základnom školstve, a preto Združenie samosprávnych škôl Slovenska s ním nesúhlasí.

Mgr. Alena Petáková
prezidentka ZSŠS